

# *To nie skarb jest ważny, tylko wspólnota, którą udało nam się stworzyć*

scenariusz zajęć dla klas 4-5 do wykorzystania na lekcjach:

historii, wiedzy o społeczeństwie, etyki, języka polskiego, lekcji wychowawczej lub zajęciach bibliotecznych

**Czas trwania zajęć:** 2 godziny lekcyjne

**Adresaci:** klasa 4-5

**TEMAT:** *To nie skarb jest ważny, tylko wspólnota, którą udało nam się stworzyć* – rozmowy o demokracji w oparciu o książkę Grażyny Bąkiewicz „Kto tu rządzi?”.

## **Elementy z podstawy programowej:**

(kształcenie ogólne)

- wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym (...) współpracy, solidarności, (...) patriotyzmu (...), wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);
- wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;
- formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;
- rozwijanie umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;
- wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;
- kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość;
- ukierunkowanie ucznia ku wartościom.
- poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;
- praca w zespole i społeczna aktywność.

## **Grupa docelowych odbiorców:**

Nauczyciele historii, wiedzy o społeczeństwie, etyki, bibliotekarze, poloniści, wychowawcy

## **Cele operacyjne:**

Uczeń po zakończonych zajęciach:

- zna pojęcia: *patriarchat, matriarchat, podziemie, program wyborczy, argument, kampania wyborcza, program polityczny, konstytucja, autokracja, demokracja, władza, dyktatura, tyrania, despotyzm, przywódca, przemoc, solidarność, wartość, liberum veto, partia, głosowanie, komisja wyborcza, plakat wyborczy, polityka, demagogia, autorytet, trójpodział władza, kompromis, pogląd, pomówienie, manipulacja, reforma, bezprawie, obywatel*;
- rozumie pojęcie *anagram* oraz *sentencja (aforyzm)*;
- wie, czym zajmuje się filozof i kim był Sokrates;
- charakteryzuje sposoby sprawowania władzy na podstawie przykładowych wypowiedzi;
- wie, jakie są zasady solidarności i sprawiedliwości społecznej; stosuje je w zespole klasowym;
- sprawnie korzysta z tablicy interaktywnej;
- potrafi wypełnić ankietę w GoogleForms;
- współpracuje w zespole.

**Techniki, metody i formy pracy:**

- Praca zbiorowa, indywidualna oraz zespołowa
- Zadania interaktywne
- Praca z lekturą,
- Karta pracy,
- Elementy wykładu
- Wystawka książek,
- Dyskusja, rozmowa kierowana.

**Środki dydaktyczne:**

- książki G. Bąkiewicz, między innymi „Kto tu rządzi. Demokracja od podwórka”,
- graficzna karta pracy *Już wiem, że...* (zał. 1),
- zadanie interaktywne Wordwall krzyżówka *Kto tu rządzi?*  
<https://wordwall.net/pl/resource/52765068/polski/kto-tu-rz%c4%85dzi>
- zadanie interaktywne Wordwall anagramy *Tu rządzi anagram!*  
<https://wordwall.net/pl/resource/52765634/polski/tu-rz%c4%85dzi-anagram>
- karta pracy *I kto to mówi?* (zał. 2)  
[https://www.canva.com/design/DAFa0tHU2JA/qbuwq-A0FGOH5OD6wotHHA/view?utm\\_content=DAFa0tHU2JA&utm\\_campaign=designshare&utm\\_medium=link2&utm\\_source=sharebutton](https://www.canva.com/design/DAFa0tHU2JA/qbuwq-A0FGOH5OD6wotHHA/view?utm_content=DAFa0tHU2JA&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton)
- hasła: *tyran* oraz *demokrata* (łącznie tyle, ile grup) (zał. 3)  
[https://www.canva.com/design/DAFa0w9EUYM/MQU94ES0rW4QylCJA1gpQ/view?utm\\_content=DAFa0w9EUYM&utm\\_campaign=designshare&utm\\_medium=link2&utm\\_source=sharebutton](https://www.canva.com/design/DAFa0w9EUYM/MQU94ES0rW4QylCJA1gpQ/view?utm_content=DAFa0w9EUYM&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton)

- karta pracy *Czas na wybory* (zał. 4)  
[https://www.canva.com/design/DAFa0TG8WwI/13y-609BFiEnDzO3D9whBA/view?utm\\_content=DAFa0TG8WwI&utm\\_campaign=designshare&utm\\_medium=link2&utm\\_source=sharebutton](https://www.canva.com/design/DAFa0TG8WwI/13y-609BFiEnDzO3D9whBA/view?utm_content=DAFa0TG8WwI&utm_campaign=designshare&utm_medium=link2&utm_source=sharebutton)
- szary papier (lub flipchart), masa mocująca, markery,
- tablica interaktywna
- ankieta w GoogleForms: <https://forms.gle/hSjmFSPXRdCLi8QS9>
- tablety lub telefony (do wypełnienia ankiety) – można zastąpić papierową wersją (zał. 5).

### Przebieg lekcji

1. Powitanie, obecność, czynności wstępne.
2. Krótka informacja o temacie i celu zajęć; informacje na temat autorki i zaprezentowanie innych jej książek.
3. Przypomnienie i usystematyzowanie informacji zdobytych podczas lektury:
  - a) Krzyżówka interaktywna *Kto tu rządzi?* w Wordwall (praca zbiorowa na tablicy interaktywnej);



Kod do zadania:

- b) Graficzna karta pracy *Już wiem, że...* (zał. 1) (praca indywidualna);
- c) Interaktywne zadanie *Tu rządzi anagram!* w Wordwall (praca zbiorowa na tablicy interaktywnej).



Kod do zadania:

4. Zwrócenie uwagi na postać Sokratesa i pojęcie demokracji – jako uzupełnienie wiadomości można skorzystać z <https://pl.wikipedia.org/wiki/Sokrates>.
5. Podział uczniów na zespoły.
6. Zadania w zespołach i ich prezentacja:
  - a) *I kto to mówi?*: rozpoznawanie sposobów sprawowania władzy na podstawie przykładowych, charakterystycznych wypowiedzi. Grupy otrzymują karty pracy (zał. 2), papier oraz flamastry, losują pojęcie (zał. 3). Pasujące wyrażenia zapisują na papierze, tworząc plakat. Prace wywieszamy i omawiamy.
  - b) *Czas na wybory*: praca z sentencjami: każda grupa otrzymuje zestaw aforyzmów pochodzących z książki, wybiera jej zdaniem najlepszy i uzasadnia wybór (zał. 4).
7. Wprowadzenie terminu sentencja (aforyzm):

# JUZ WIEM, ZE...



WSZYSTKO, CO POLITYK  
ZAMIERZA ZROBIĆ,  
GDY PRZEJMIE WKADZĘ



GDY RZĄDZA  
KOBIETY



ORGANIZACJA POLITYCZNA  
DZIAKAJĄCA W UKRYCIU,  
PRZECIW URZĘDUJĄCEJ  
WKADZY



"ZAMIAST BİĆ SIĘ NA PIĘŚCI,  
MOŻNA DYSKUTOWAĆ, PYTAĆ  
O ZDANIE NAUKOWCÓW"  
- FAKT PRZYTACZANY  
DLA UZASADNIENIA



CZAS, KIEDY POLITYK PRZEKONUJE  
DO SWOJEGO POMYSKU INNYCH



WKASNY POMYSK  
NA RZĄDZENIE  
PAŃSTWEM



KSIĘGA PRAW I OBOWIĄZKÓW  
WSZYSTKICH OBYWATELI  
I URZĘDÓW

# I KTO TO MÓWI?

Ja tu rządzę!

Mam zawsze rację!

Wypad stąd!

Możesz wybrać!

Nie interesuje  
mnie twoje  
zdanie!

Podzielmy się  
obowiązkami!

Nie ma żadnego "ale"  
- to żelazna zasada!

Co o tym myślisz?

Zagłosujmy!

Dziewczyny i chłopaki  
mają takie same  
prawa!

# HASŁA DO POCIĘCIA

TYRAN

DEMOKRATA

TYRAN

DEMOKRATA

TYRAN

DEMOKRATA

TYRAN

DEMOKRATA

TYRAN

DEMOKRATA

TYRAN

DEMOKRATA

TYRAN

DEMOKRATA

TYRAN

DEMOKRATA

KTO  
TU  
RZĄDZI?

# CZAS NA WYBORY

wybercie najtrafniejszy według was cytat i uzasadnijcie Wasz wybór

*MÓŻ ŚWIAT TO TA ULICA.*

*RÓB, CO MOŻESZ,  
NIE SKUPIAJ SIĘ NA TYM,  
CZEGO NIE MOŻESZ.*

ZE SPRAWOWANIEM WŁADZY (...) JEST JAK Z ROBIENIEM KOTLETÓW: JEDNYM WYCHODZI, INNYM NIE!

Być fajnym nie znaczy robić to, czego chcą inni, ale być w porządku wobec wszystkich.

To nie skarb jest ważny,  
tylko **wspólnota**,  
którą udało nam się stworzyć.

# Drogi Uczniu!

Dziękujemy za Twój udział w zajęciach! Chętnie poznamy Twoją opinię na ich temat. Prosimy o wypełnienie tej krótkiej ankiety (Twoje odpowiedzi będą anonimowe).

**\*Wymagane**

1. Jak podobały Ci się zajęcia? Wystaw im ocenę (1-6) \*

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

Źle

---

1

---

2

---

3

---

4

---

5

---

6

---

Bardzo dobrze

---

2. Czy uważasz, że lekcja była przydatna? \*

Zaznacz tylko jedną odpowiedź.

Nie

---

1

---

2

---

Tak

---

3. Co Ci się podobało na lekcji?

---

4. Co należy zmienić?

---